

descarta tota combinació amb un substantiu masc. com SUBURBANUS, fins prescindint de la manca de hiatus *oo* en cap de les mencions antigues (com n'hi ha en les del *Sorba* del Cardener); i oblidant que Sant Julià, separat de Vic per Gurb, ja no té res de suburbi.

CEURÓ

Poblet del Solsonès, dins la Ribera Salada, agre. a Castellar, que és un parell de k. més a l'O. Veg. una bona foto del que queda del castell i de l'esgl. (amb absis del S. xi) en GGC, p. 593.

PRON. MOD.: *sigró*, 1920, Casac. a Cardona; id. 15 1957, Cor., a Aguilar de Bassella (xviii, 1).

MENCIONS ANT. No figura en l'Acte C.SdUrg., de 839, però sí, escrit *Oczro* (llició bastant clara, si bé també es podria llegir *d* o *b*, en lloc de la *z*), en el Capbreu, que en pot ser coetani o del S. x (comprovat *Liber Dotaliorum*, còpia S. xii, f° 12), citat entre Timoneda, Terrassola, i Castellar, d'una banda, i per l'altra La Salsa, Pampe i Montpol; 964: «in com. Orgelense in chastro *Azerone*, afr. Castelare, Pinello --- Madrona --- Salsa --- castrum *Azero* ---» (*Dipl. Cat.* 25 *Vic*, § 365, 306).

1068: «vinea in castro *Oçdro* vel in *Ipsa Lena*»; 1073: «in Orgellensi comitatu, te. Castro *Matrone* [*Madrona*, 7 k. al SO.] et intra te. de eccl. *Salsa*, atque infra te. de castro *Cedroni*, afr. or. Castello *Clerani*, austr. te. de castro *Bordelli*, occ. te. de castro *Alça Mora*, sept. in fluvio q. d. *Autes*» (llegit Arx. de Solsona). En altres documents llegits allà: 1073: «infra fines de castro *Ozora*, in locum q.v. in *Ipsa Lena* ---», i en un altre del mateix dia i donació de id. 35 id.: «II kasales --- infra fines de castro *Ozoro* lo. q.v. *Lena*, afr. *Codina* --- *Trullos* ---». 1094: «ipsos clericos de *Ozro* --- in te. de *Madrona* vel de *Ozro*»; id. mateix any (altre document on se cita Ogern); 1095: *Ozro* mateix context que en el primer; 1097: *Odrone* 40 citat amb Peracamps: documents, tots, llegits a l'Arx. de Solsona; 1151: *Ozro* (*Kehr*, *Papsturk.*, 328); 1180: *Odonon* (id. id., 498); 1359, en el cens figura en la vegueria de Cervera (*CoDoACA* xii, 26).

ZRocafort (GGC, p. 590) parla de l'existència de 45 l'església en l'any 1094 (com ja hem vist supra), i cita també el testament de *Bernat de Zouró* que el 1250 féu una deixa a Sta. Maria Ça Vila (esgl. propera, segons les notícies de Serra V., en BCEC 1909): «senyoriu de la Vescomtal família Miró»; i «*Azró* fou donat a l'esgl. de Solsona per Guillem i B. de Llavancà, i el 1343 la posseïa Arnau de Çoria per la dita església. I Rocafort (p. 593) diu que el senyoriu de *Ceuró* i de *Pampe* pertanyia [sembla en el S. xiv?] a *Gispert* i *Augirot* (p. 991), rectificanc l'err. *Augui-* 55 *rot* de p. 592.

En fi citem-ho com nom de persones que probablement prengueren nom d'aquest lloc: a. 1128 Raimon de *Odro*, test. en un doc. del *Llibre Blanc de Santes Creus* (va darrere d'un R. de Riner, § 35, p. 41.21); 60

1166: Bernardi de *Soron*, vicarii, sembla ser-ho a Poblet, car va com a test. en una venda al monestir d'unes terres de Tortosa (*Cart. Poblet*, p. 120); 1215, 49 anys més tard compra el castell d'Altès (GGC, p. 590); 1330: Pere *Zeuro*, citat junt amb *Saura* (document llegit a l'arxiu de Solsona).

Sinopsi de les formes antigues: amb Ç inicial: 1073 *Cedroni*; 1166 *Soron*; 1215 *Zodro*; 1250 *Zouro*; 1330 *Zeuro*; 1359 *Sauro*.

Amb O inicial: S. X.?[?] *Oczro*; 1068 *Oçdro*; 1093 (bis) *Ozoro*; 1093 (bis?) *Ozro*; 1094 *Ozro*; 1095 *Ozro*; 1097 *Odrone*; 1138 *Odro*; 1151 *Ozro*; 1180 *Odonon*.

Amb A-: 964 *Azarone*; 1343 *Azro*.

Amb -z- medial: S. x: 964, 1068, 4 de 1094, 1095, 1343 (*Ozró*); 1073 (*Ozoro*); 1343 (*Azró*).

Amb -d- medial [o sigui ð]: 1097, 1138, 1180, 1215. Vocalitzada ja en -*yr*-. 1250, 1330 i 1359, i modernament.

La vocal de la 1.ª síl·laba és *o* en totes les mencions medievals; només *e* el 1073, 1330 i avui; *a* el 1343 i 1359.

ETIM. Hi ha un punt clar: Ç- és l'article arcaic aglutinat: ja el fet de no aparèixer més que en 6 mencions medievals (i més aviat tardanes), contra 12 sense aqueixa consonant (ja des dels Ss. x i xi) mostren que és un element adventici. Podem, doncs, descartar de bell antuvi la idea d'identificar-lo amb *ciuró*, nom de llegum (CICERONEM); la variant vulgar, oral, *Cigró*, recollida en dues localitats, no gaire pròximes, és una alteració per etimologia pop. deguda al duplicat *ciuró/cigró* en el nom del llegum (DECat II, 697a). Evidentment es tracta de l'article arcaic (IPSE) antigament ço, ç', amb africada (EntreDL I, 49, II, 128), com en *Savellà*, *Sabanell*, *Solius*, *Saulet*, *Salou* (*St. Andreu*), *St. Pere-s'Arç*; o els fem. *Sauleda*, *Solivella*, *Santiga* etc.; o, davant consonant, *Espui*, *Estorm* etc.

Llavors això conduiria a creure que la resta del nom (*ouró*, *euró*, *auró*) fos un mot més o menys viu, i probablement un que hagués viscut en català, com a mot apellatiu. És un indici tan fort que quasi ens acorrala a admetre que ha de tractar-se de l'arbre *auró* 'Acer Campestris', que precisament és freqüent en les comarques Centre-Nord del Princ.: en DECat I, 497 l'assenyalo a Llanera, Lavansa i Tuixén.

Hi ha la forta objecció de la *a* tan preponderant en les mencions antigues (no reemplaçada per *o* o *a* fins al S. xiv, junt amb un *Cedroni* de 1073, i l'examen d'aquestes formes ens ha obligat a descartar inapel·lablement una etim. CICERONE —val a dir que en aquest punt és objecció molt menys forta, no sols perquè allí l'eliminació de una ç- a penes seria concebible en la morfologia i història de la llengua—, sinó perquè un canvi fonètic assimilador no és inconcebible. Després, no perdrem de vista que el nom de l'auró s'ha presentat, a Cat. i en les zones veïnes, amb variants considerables (fins a conduir a la polèmica romano-cèltica que escorcollem en l'article del DECat. El diftong inicial de l'extensa variant gascona *auzeròu/auderò* no és pas